

Sygn. akt III CZ 198/22

POSTANOWIENIE

Dnia 24 czerwca 2022 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Paweł Grzegorzczak (przewodniczący)

SSN Monika Koba

SSN Marta Romańska (sprawozdawca)

w sprawie z powództwa D. M.

przeciwko A.

w L.

o zapłatę,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej

w dniu 24 czerwca 2022 r.,

zażalenia powoda

na postanowienie Sądu Apelacyjnego w Warszawie

z dnia 1 grudnia 2021 r., sygn. akt VII AGa 2276/18 (VII WSC 186/21)

oddala zażalenie.

UZASADNIENIE

Postanowieniem z 1 grudnia 2021 r. Sąd Apelacyjny w Warszawie odrzucił skargę kasacyjną D. M. – powoda w sprawie przeciwko A. w L. o zapłatę – od wyroku tego Sądu z 2 lutego 2021 r.

Sąd Apelacyjny stwierdził, że odpis wydanego na rozprawie wyroku wraz z uzasadnieniem został doręczony pełnomocnikowi powoda za pośrednictwem Portalu Informacyjnego Sądów Powszechnych 2 września 2021 r. (k. 496), a pełnomocnik wniósł od niego skargę kasacyjną 16 listopada 2021 r. (nadanie w placówce pocztowej, k. 499, 505). Wniesienie skargi nastąpiło zatem

z naruszeniem dwumiesięcznego terminu przewidzianego w art. 398⁵ § 1 k.p.c., a to uzasadniało jej odrzucenie na podstawie art. 398⁶ § 2 k.p.c.

W zażaleniu na postanowienie z 1 grudnia 2021 r. powód zarzucił, że zostało ono wydane z naruszeniem: - art. 398⁵ § 1 k.p.c. w związku z art. 15zzs⁹ ust. 3 ustawy z 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych (aktualny tekst jedn. Dz.U. z 2022 r. poz. 2095; dalej - ustawa z 2 marca 2020 r.) przez błędne zastosowanie i przyjęcie, że data publikacji orzeczenia (2 września 2021 r.) jest także datą doręczenia (zapoznania się) pełnomocnika strony skarżącej z odpisem orzeczenia z uzasadnieniem, chociaż faktycznie miało to miejsce 16 września 2021 r. (data zarejestrowana na Portalu Informacyjnym); - art. 45 ust. 1 Konstytucji RP w zw. z art. 398⁶ § 1 k.p.c. przez odrzucenie przez Sąd Apelacyjny skargi kasacyjnej wniesionej w terminie, a tym samym pozbawienie powoda dostępu do sądu.

Powód wniósł o uchylenie zaskarżonego postanowienia.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Nie stanowi o naruszeniu art. 45 ust. 1 Konstytucji RP odrzucenie nadzwyczajnego środka zaskarżenia z uwagi na niezachowanie przez stronę określonych w ustawie przesłanek jego dopuszczalności, jeżeli te są racjonalne i możliwe do spełnienia, a zatem nie można ich uznać za barierę zamykającą stronie dostęp do sądu. Skarga kasacyjna jest środkiem zaskarżenia orzeczenia korzystającego ze wszystkich atrybutów prawomocności, skoro jednak jej uwzględnienie może doprowadzić do jego wzruszenia, to uzasadnione jest ograniczenie dopuszczalności wniesienia skargi terminem liczonym od zapoznania się przez fachowego pełnomocnika strony z uzasadnieniem orzeczenia. Wymaganie, by fachowy pełnomocnik zachował termin do wniesienia skargi nie stanowi nadmiernej bariery w jej dopuszczalności, zwłaszcza że termin ten jest stosunkowo długi, gdyż dwumiesięczny (art. 398⁵ § 1 k.p.c.).

W niniejszej sprawie podlegający zaskarżeniu skargą kasacyjną wyrok został wydany po przeprowadzeniu zdalnej rozprawy, wyznaczonej na podstawie

art. 15zzs¹ ustawy z 2 marca 2020 r., na której strony były reprezentowane przez pełnomocników. Sąd odroczył ogłoszenie wyroku. Na podanym do wiadomości obecnych terminie ogłoszenia (2 lutego 2021 r., g. 14.40) nikt się nie stawił, nie nawiązano też połączenia w trybie wideokonferencji. 9 lutego 2021 r. (koperta, k. 468) pełnomocnik powoda złożyła wniosek o uzasadnienie orzeczenia.

Sąd Apelacyjny 2 września 2021 r. opublikował odpis wyroku wraz z uzasadnieniem na Portalu Informacyjnym Sądów Powszechnych, a podstawą tego działania był art. 15zzs⁹ ust. 2-4 ustawy z 2 marca 2020 r. Zgodnie z art. 15zzs⁹ ust. 3 ustawy z 2 marca 2020 r., datą doręczenia jest data zapoznania się przez odbiorcę z pismem umieszczonym w portalu informacyjnym. W przypadku braku zapoznania się pismo uznaje się za doręczone po upływie 14 dni od dnia umieszczenia pisma w portalu informacyjnym. Jak wynika z wydruku ze strony internetowej Portalu Informacyjnego Sądów Powszechnych pełnomocnik powoda wyświetliła opublikowane na tym portalu orzeczenie z uzasadnieniem 2 września 2021 r. o g. 8.38 (k. 496). Okoliczność tę, tak samo jak środek dowodowy, na podstawie którego została ustalona, Sąd Apelacyjny przytoczył w motywach zaskarżonego postanowienia, a skarżący nie odniósł się do niej w żaden sposób. Przedstawił zrzut z ekranu komputera, mający potwierdzać, że odpis orzeczenia z uzasadnieniem został otwarty przez pełnomocnika 16 września 2021 r., a zatem w ostatnim dniu terminu, w którym orzeczenie z uzasadnieniem mogło być wyświetlone, po to, by zapobiec skutkowi uznania go za doręczone z odwołaniem się do fikcji ustalonej w art. 15zzs⁹ ust. 3 zdanie drugie ustawy z 2 marca 2020 r. Z danymi ujawnionymi w dokumencie powołanym przez Sąd Apelacyjny, a mianowicie w wydruku z portalu (k. 496) potwierdzającym datę i godzinę wyświetlenia przez nią orzeczenia z uzasadnieniem, pełnomocnik powoda nie polemizuje. Skoro do wyświetlenia orzeczenia z uzasadnieniem przez pełnomocnika powoda doszło już 2 września 2021 r., to od tej daty, nie zaś od daty, w której pełnomocnik – jak sam twierdzi – zapoznał się z orzeczeniem, należy liczyć termin do złożenia skargi kasacyjnej. Dla przyjęcia, że adresat pisma umieszczonego na Portalu Informacyjnym zapoznał się z nim, czego konsekwencją jest uznanie pisma za doręczone, wystarczy pozyskanie danych, iż korzystający w pewnym czasie z systemów informatycznych adresat widział przeznaczony dla

niego dokument na Portalu, miał możliwość pobrania i otworzenia go, niezależnie od tego, czy takich czynności dokonał. Opóźnienie pobrania i otwarcia dokumentu, o którym adresat wie, że jest dla niego dostępny, nie ma wpływu na oznaczenie daty, z którą pismo należy uznać za doręczone.

W przytoczonych okolicznościach zastosowanie przez Sąd Apelacyjny art. 398⁶ § 2 k.p.c. było uzasadnione.

Mając powyższe na uwadze, na podstawie art. 398⁶ § 2 k.p.c., Sąd Najwyższy orzekł, jak w sentencji.

[as]